

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Jakšto g. 4, LT-01105 Vilnius,
tel. 8 626 22 252, el. p. info@am.lt, https://am.lrv.lt.

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188602370

Adresatams pagal sąrašą

Nr.

I

Nr.

DĖL NACIONALINIO VANDENŲ SRITIES PLĖTROS 2022–2027 METŲ PLANO

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo 6 straipsnio 5 dalies 1 punktu, Lietuvos Respublikos vandens įstatymo 20 straipsniu ir Lietuvos Respublikos jūros aplinkos apsaugos įstatymo 4 straipsnio 2 dalimi, įgyvendindama Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-72 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“, Lietuvos Respublikos Aplinkos ministerija parengė ir teikia derinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Nacionalinio vandenių srities plėtros 2022–2027 metų plano patvirtinimo“ projektą (toliau – Nutarimo projektas), kuriuo tvirtinamas Nacionalinis vandenių srities plėtros 2022–2027 metų planas (toliau – Planas).

Plano tikslas – užtikrinti tvarų ir integruotą paviršinių ir požeminių vandenių, jūros aplinkos, potvynių rizikos, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo valdymą, suderintą su kitų sričių politika ir Europos Sąjungos teise.

Nutarimo projektu įgyvendinamos 2000 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos [2000/60/EB](#), nustatančios Bendrijos veiksmų vandens politikos srityje pagrindus, 2008 m. birželio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos [2008/56/EB](#), nustatančios Bendrijos veiksmų jūrų aplinkos politikos srityje pagrindus, 2007 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos [2007/60/EB](#) dėl potvynių rizikos įvertinimo ir valdymo ir 1991 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos [91/676/EEB](#) dėl vandenių apsaugos nuo taršos nitratais iš žemės ūkio šaltinių (toliau – Nitratų direktyva), nuostatos.

Planas parengtas atsižvelgus į 2000/60/EB direktyvos 11 straipsnio 1 dalies, 2007/60/EB direktyvos 7 straipsnio 1 dalies, 2008/56/EB direktyvos 13 straipsnio 1 dalies ir Nitratų direktyvos 5 straipsnio 7 dalies nuostatas, įpareigojančias šalis nares pasirengti ir patvirtinti strateginius dokumentus efektyviai paviršinių vandens telkinių apsaugai ir valdymui.

Plane pateikiama Aplinkos apsaugos agentūros, mokslininkų ir ekspertų upių baseinų rajonų būklės, jūros aplinkos būklės, potvynių būklės ir geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo būklės analizė, numatyti būklės gerinimo tikslai ir uždaviniai, siūlomos priemonės situacijai gerinti.

2000/60/EB direktyva ES valstybes nares įpareigoja imtis būtinų priemonių neleisti prastėti paviršinių ir požeminių vandens telkinių būklei ir siekti geros paviršinių vandens telkinių būklės iki 2015 m. (pagal 2000/60/EB direktyvos 4 straipsnį, tikslo pasiekimo terminas pratęstas iki 2027 m.). 2000/60/EB direktyvoje nustatyta, kad vandens telkiniai tvarkomi ir saugomi atsižvelgiant į natūralias upių baseinų ribas. Siekiant palengvinti vandens telkinių valdymą, Lietuvos upių baseinai sujungti į keturis upių baseinų rajonus (toliau – UBR): Nemuno, Ventos, Lielupės ir Dauguvos. Atlikus vandens telkinių būklės įvertinimą, nustatyta, kad Lietuvoje 63 proc. upių ir 64 proc. ežerų kategorijų vandens

telkinių priskirti rizikos vandens telkiniams ir neatitinka geros būklės kriterijų. Paviršinius vandens telkinius neigiamai veikia pasklidoji tarša, hidromorfologiniai paviršinių vandens telkinių pokyčiai, antrinė tarša, sutelktoji tarša, tarša pavojingomis medžiagomis, tarptautinė tarša. Analizuojant šio ir ankstesnio tyrimų periodo vandens telkinių būklės pokyčius, nustatyta, kad Lietuvoje 76 proc. upių kategorijos vandens telkinių būklė nepasikeitė, 6 proc. – pagerėjo ir 18 proc. – pablogėjo, ežerų kategorijos 70 proc. vandens telkinių būklė nepasikeitė, 3 proc. – pagerėjo, 27 proc. – pablogėjo. Įvertinus tai, kad surinkti papildomi monitoringo duomenys ir patobulinti paviršinių vandens telkinių būklės vertinimo metodai, Galima teigti, kad dalies vandens telkinių būklė ne pablogėjo, bet įvertinta patikimiau. Lietuvoje išskirta 20 požeminio vandens telkinių. Bendra jų būklė yra gera.

2008/56/EB direktyva ES valstybes nares įpareigoja imtis būtinų priemonių pasiekti arba išlaikyti gerą jūrų aplinkos būklę ne vėliau kaip iki 2020 metų. Atnaujintame Baltijos jūros veiksmų plane 2021–2030 m. numatytas terminas pratęstas iki 2030 m. Baltijos jūra – negili, pusiau uždara, jos vanduo cirkuliuoja lėtai. Jūros hidrodinaminės savybės ir žmogaus veikla lėmė, kad jūra šiandien eutrofikauta, užteršta pavojingomis medžiagomis ir šiukšlėmis, jos biologinė įvairovė – pažeidžiama. Bendra Lietuvos Baltijos jūros aplinkos būklė nesiekia geros pagal 9 tiriamus kokybinius rodiklius.

2007/60/EB direktyva ES valstybes nares įpareigoja sudaryti ir kas 6-erius metus atnaujinti potvynių grėsmės žemėlapius ir potvynių rizikos žemėlapius, parodančius galimą žalą, siejamą su skirtingų potvynių rūšių scenarijais. Preliminaraus potvynių rizikos vertinimo atnaujinime nustatyti visi reikšmingi potvyniai įvyko upių ruožuose, kurie išskirti pirmajame preliminariame vertinime. Naujo tipo potvynių (ar užliejimo šaltinių), kurie anksčiau nenagrinėti, nevyko. Lietuvoje numatytos ir įgyvendinamos priemonės potvynių prevencijai, pasirengimui, jų sukeltų praradimų atstatymui, taip pat inžinerinės ir nestruktūrinės apsaugos nuo potvynių priemonės.

Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugos yra bendrojo intereso paslaugos, lemiančios piliečių gyvenimo ir aplinkos kokybę. Šios paslaugos turi atitikti saugos ir kokybės reikalavimus, būti įperkamos, sektoriui taikomi pagrindiniai sąnaudų susigrąžinimo ir „teršėjas moka“ principai. Aplinkos apsaugos agentūros duomenimis, 2020 m. Lietuvoje vandens tiekimo paslaugas gavo 83 proc. gyventojų. 2020 m. centralizuotas nuotekų tvarkymo paslaugas Lietuvoje gavo 77 proc. gyventojų. Pasiiekti tikslus trukdo tik iš dalies sukurta infrastruktūra gyventojams prisijungti prie nutiestų tinklų. Gyvenvietėse, kuriose gyventojų tankumas mažas, centralizuotų nuotekų tvarkymo sistemos neplėtojamos, kadangi centralizuotųjų nuotekų surinkimo sistemų įrengimas – ekonomiškai nepagrįstas sprendimas dėl didelės įrengimo ir išlaikymo kainos.

Plane atsižvelgiama į Nacionalinėje aplinkos apsaugos strategijoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Seimo 2015 m. balandžio 16 d. nutarimu Nr. XII-1626 „Dėl Nacionalinės aplinkos apsaugos strategijos patvirtinimo“, numatytus aplinkos apsaugos politikos principus ir prioritetines aplinkos apsaugos sritis: labiausiai į – 7.2 aplinkos kokybės gerinimas; 7.3 ekosistemų stabilumo išsaugojimas ir 7.4 klimato kaitos švelninimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos keliamų aplinkos pokyčių. Atsižvelgiant į Nacionalinėje aplinkos apsaugos strategijoje nurodytas esmines politikos įgyvendinimo kryptis, Plane pirmenybė teikiama pasklidosios ir sutelktosios taršos prevencijai ir mažinimui, neigiamų hidromorfologinių pokyčių poveikio mažinimui, paviršinių ir požeminių vandens telkinių ir Baltijos jūros būklės gerinimui, potvynių rizikos mažinimui, efektyvesniam vandenų srities valdymui ir kontrolei.

Plane naujos sąvokos ir terminai neapibrėžiami.

Įgyvendinant Plano nuostatas, reikės priimti Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymą „Dėl Nacionalinio vandenų srities plėtros 2022–2027 metų plano įgyvendinimo veiksmų plano patvirtinimo“, kuriame bus nurodyti konkretūs planuojami veiksmai, jų įgyvendinimo terminai ir finansavimo šaltiniai.

Planas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas.

Planas bus notifikuotas Europos Komisijai pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimo Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“ reikalavimus.

Konsultacijos su visuomene bus vykdomos per internetinį tinklalapį <https://epilietis.lrv.lt/lt/>.

Projektą parengė Taršos prevencijos politikos grupės (vadovas – Vitalijus Auglys (tel.+370 686 46 087, el. p. vitalijus.auglys@am.lt), patarėjas – Tomas Želvys (tel. +370 696 74 940, el. p. tomas.zelvys@am.lt)) vyriausioji specialistė Justina Anglickytė (tel. +370 618 78 298, el.p. justina.anglickyte@am.lt).

Projektas paskelbtas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS). Suinteresuotas institucijas prašome per 12 darbo dienų pateikti išvadas dėl projekto. Negavę išvadų per nurodytą terminą, laikysime, kad pastabų ir pasiūlymų neturite.

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projektas, 16 lapų.
2. Nacionalinio vandenių srities plėtros 2022–2027 metų plano įgyvendinimo tikslai, uždaviniai ir veiksmai, 6 lapai.
3. Nacionalinio vandenių srities plėtros 2022–2027 metų plano įgyvendinimo poveikio rodiklių sąrašas, 6 lapai.
4. Atitikties lentelė, 4 lapai.

Aplinkos viceministrė

Raminta Radavičienė

Adresatų sąrašas:

1. Aplinkos apsaugos agentūra, el. p. aaa@aaa.am.lt
2. Aplinkos apsaugos departamentas, el. p. info@aad.am.lt
3. Aplinkos projektų valdymo agentūra, el. p. apva@apva.lt
4. Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba, el. p. vstt@vstt.lt
5. Lietuvos geologijos tarnyba, el. p. lgt@lgt.lt
6. Ekonomikos ir inovacijų ministerija, el. p. kanc@eimin.lt
7. Energetikos ministerija, el. p. info@enmin.lt
8. Finansų ministerija, el. p. finmin@finmin.lt
9. Sveikatos apsaugos ministerija, el. p. ministerija@sam.lt
10. Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, el. p. post@socmin.lt
11. Susisiekimo ministerija, el. p. sumin@sumin.lt
12. Krašto apsaugos ministerija, el. p. asmenuaptarnavimas@kam.lt
13. Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, el. p. smmin@smm.lt
14. Vidaus reikalų ministerija, el. p. bendrasis@vrm.lt
15. Teisingumo ministerija, el. p. rastine@tm.lt
16. Užsienio reikalų ministerija, el. p. urm@urm.lt
17. Kultūros ministerija, el. p. dmm@lrkm.lt
18. Žemės ūkio ministerija, el. p. zum@zum.lt
19. Konkurencijos taryba, el. p. taryba@kt.gov.lt
20. Specialiųjų tyrimų tarnyba, el. p. dokumentai@stt.lt
21. Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba, el. p. dokumentas@fntt.lt
22. Valstybinė maisto ir veterinarijos taryba, el. p. info@vmvt.lt
23. Lietuvos statistikos departamentas, el. p. statistika@stat.gov.lt
24. Lietuvos savivaldybių asociacija, el. p. bendras@lsa.lt
25. Lietuvos verslo konfederacija, el. p. info@lvk.lt
26. Lietuvos pramonininkų konfederacija, el. p. sekretoriatas@lpk.lt
27. Nuotekų vežėjų asociacija, el. p. lnvasociacija@gmail.com
28. Lietuvos Respublikos žemės ūkio rūmai, el. p. zur@zur.lt
29. Lietuvos sodininkų draugija, el. p. sodininkai@gmail.com
30. Lietuvos mokslininkų sąjunga, el. p. admin@lms.lt
31. Lietuvos augalų apsaugos asociacija, el. p. laaa@augaluapsauga.lt
32. Vyriausybės atstovai apskrityse, el. p. info@vaistaiga.lt
33. Lietuvos žemės ūkio bendrovių asociacija, el. p. info@lzuba.lt
34. Lietuvos daržovių augintojų asociacija, el. p. ldaa@ldaa.lt
35. Nacionalinis visuomenės sveikatos centras prie Sveikatos apsaugos ministerijos, el. p. info@nvsc.lt
36. Lietuvos jaunųjų mokslininkų sąjunga, el. p. info@ljms.lt
37. VšĮ Aplinkosaugos koalicija, el. p. info@akoalicija.lt
38. VšĮ Aplinkos apsaugos politikos centras, el. p. aapc@aapc.lt
39. VšĮ Baltijos aplinkos forumas, el. p. info@bef.lt
40. VšĮ Lietuvos gamtos fondas, el. p. info@glis.lt
41. Gamtos tyrimų centras, el. p. sekretoriatas@gamtc.lt
42. Lietuvos vandens tiekėjų asociacija, el. p. vanduo@lvta.lt
43. Lietuvos hidroenergetikų asociacija, el. p. asociacija@hidro.lt